

Phần 3

LÝ LUẬN VỀ CHỦ NGHĨA XÃ HỘI

Chương I

CÁCH MẠNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VÀ HÌNH THÁI KT - XH CỘNG SẢN CHỦ NGHĨA

- I. SỨ MỆNH LỊCH SỬ CỦA GIAI CẤP CÔNG NHÂN
- II. CÁCH MẠNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA
- III. HÌNH THÁI KT - XH CỘNG SẢN CHỦ NGHĨA

I. SỨ MỆNH LỊCH SỬ CỦA GIAI CẤP CÔNG NHÂN

1. Giai cấp công nhân và sứ mệnh lịch sử của GCCN

Giai cấp công nhân có hai đặc trưng cơ bản:

- *Về phương thức lao động*: Là những người lao động trực tiếp hay gián tiếp vận hành các công cụ sản xuất có tính chất công nghiệp ngày càng hiện đại và xã hội hóa cao.

- *Về vị trí trong quan hệ sản xuất TBCN*: Là những người lao động không có tư liệu sản xuất, phải bán sức lao động cho nhà tư bản và bị nhà tư bản bóc lột về giá trị thặng dư.

I. SỨ MỆNH LỊCH SỬ CỦA GIAI CẤP CÔNG NHÂN

Định nghĩa “*Giai cấp công nhân*”

Là một tập đoàn xã hội ổn định, hình thành và phát triển cùng với quá trình phát triển của nền công nghiệp hiện đại;

Là lực lượng lao động cơ bản tiên tiến, trực tiếp hoặc gián tiếp tham gia vào quá trình sản xuất ra của cải vật chất và cải tạo các quan hệ xã hội,

Là đại biểu cho lực lượng sản xuất và phương thức sản xuất tiên tiến trong thời đại hiện nay.

I. SỨ MỆNH LỊCH SỬ CỦA GIAI CẤP CÔNG NHÂN

Sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân là

Xoá bỏ chế độ TBCN, giải phóng nhân dân lao động và toàn thể nhân loại khỏi mọi sự áp bức, bóc lột, nghèo nàn lạc hậu, xây dựng xã hội CSCN văn minh.

Sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân được tiến hành qua hai bước:

1. Đấu tranh giành lấy chính quyền nhà nước về tay giai cấp công nhân và nhân dân lao động;
2. Sử dụng chính quyền để cải tạo xã hội cũ và xây dựng xã hội mới trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội

I. SỨ MỆNH LỊCH SỬ CỦA GIAI CẤP CÔNG NHÂN

2. Những điều kiện khách quan quy định sứ mệnh lịch sử của giai cấp công nhân:

(1) *Do địa vị kinh tế - xã hội của giai cấp công nhân trong xã hội TBCN: Là giai cấp có tinh thần cách mạng triệt để, đại biểu cho một phương thức sản xuất mới, cao hơn PTSX TBCN....*

(2) *Do đặc điểm chính trị - xã hội của giai cấp công nhân: Là giai cấp tiên phong, có ý thức tổ chức kỷ luật cao, được rèn luyện trong nền sản xuất đại công nghiệp, có khả năng lãnh đạo cuộc đấu tranh của nhân dân lao động và của cả dân tộc*

II. CÁCH MẠNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

1. Khái niệm

Cách mạng XHCN là cuộc cách mạng nhằm thay thế chế độ tư bản (hoặc tiền tư bản) bằng chế độ xã hội XHCN

Trong cuộc cách mạng đó, giai cấp công nhân giữ vai trò lãnh đạo, cùng với nhân dân lao động đứng lên xây dựng một xã hội mới, công bằng, dân chủ, văn minh

II. CÁCH MẠNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

Cách mạng XHCN được hiểu theo hai nghĩa.

Theo nghĩa hẹp, CM XHCN là một cuộc cách mạng chính trị, được kết thúc bằng việc giành được chính quyền, thiết lập nên nhà nước của giai cấp công nhân và nhân dân lao động.

Theo nghĩa rộng, CM XHCN là quá trình cải biến trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội, bắt đầu bằng cuộc cách mạng chính trị nhằm giành chính quyền về tay giai cấp công nhân và kết thúc khi đã xây dựng thành công CNXH và CNCS.

II. CÁCH MẠNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

2. Mục tiêu, nội dung, và động lực của CM XHCN

Mục tiêu

Giải phóng con người, giải phóng xã hội khỏi sự áp bức, bóc lột, xây dựng một xã hội trong đó có sự phát triển tự do, toàn diện của tất cả mọi người

II. CÁCH MẠNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

Nội dung

- *Trên lĩnh vực chính trị*: Thiết lập chính quyền của gc công nhân và nhân dân lao động, xây dựng nhà nước dân chủ nhân dân
- *Trên lĩnh vực kinh tế*: Xác lập chế độ công hữu XHCN, phát triển LLSX, không ngừng nâng cao năng suất lao động, cải thiện đời sống nhân dân, ...
- *Trên lĩnh vực tư tưởng - văn hoá*: Xây dựng nền văn hoá mới và con người mới

II. CÁCH MẠNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

Động lực

Lực lượng chính tham gia và tạo nên động lực của cuộc cách mạng XHCN là giai cấp công nhân, giai cấp nông dân và tầng lớp trí thức cách mạng

Vai trò động lực và lãnh đạo của giai cấp công nhân là yếu tố hàng đầu bảo đảm cho sự thắng lợi của cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa.

II. CÁCH MẠNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

3. Liên minh giữa giai cấp công nhân với giai cấp nông dân và các tầng lớp lao động khác trong cách mạng XHCN

Tính tất yếu của sự liên minh

- Do yêu cầu của việc thực hiện sứ mệnh lịch sử của mình, gc công nhân phải được sự đồng tình, ủng hộ và tham gia tự giác của đông đảo các tầng lớp quần chúng nhân dân...

Phải duy trì, củng cố, mở rộng khối lượng liên minh công - nông - trí, làm cơ sở cho khối đại đoàn kết toàn dân.

- Do nhu cầu và lợi ích cơ bản của nông dân và các tầng lớp lao động khác trong xã hội là được giải phóng khỏi sự áp bức, bóc lột, bất công.

Phải liên minh với giai cấp công nhân

II. CÁCH MẠNG XÃ HỘI CHỦ NGHĨA

Nội dung của sự liên minh

- **Liên minh về chính trị:** giành lấy chính quyền, củng cố chính quyền nhà nước ngày càng vững mạnh, bảo vệ chế độ XHCN
- **Liên minh về kinh tế:** xây dựng nền kinh tế mới, phát triển lực lượng sản xuất, tạo ra những quan hệ sản xuất mới, kết hợp hài hòa lợi ích kinh tế của mọi thành phần trong xã hội ...
- **Liên minh về văn hoá - xã hội:** Xây dựng một nền văn hoá mới, xây dựng các quan hệ xã hội mới

III. HÌNH THÁI KINH TẾ - XÃ HỘI CSCN

1. Tính tất yếu khách quan

Lịch sử xã hội loài người là lịch sử kế tiếp nhau của các hình thái KT - XH phát triển từ thấp đến cao, diễn ra tự nhiên.

***HT KT-XH CSCN* là một chế độ xã hội phát triển cao nhất, có quan hệ sản xuất dựa trên chế độ sở hữu công cộng về tư liệu sản xuất, thích ứng với lực lượng sản xuất ngày càng phát triển, có kiến trúc thượng tầng tương ứng với cơ sở hạ tầng**

II. HÌNH THÁI KINH TẾ - XÃ HỘI CSCN

Những đặc trưng cơ bản của HT KT-XH CSCN:

- 1. Cơ sở vật chất - kỹ thuật là nền sản xuất công nghiệp hiện đại**
- 2. Xoá bỏ chế độ tư hữu TBCN, thiết lập chế độ công hữu về TLSX**
- 3. Nền sản xuất được tiến hành theo một kế hoạch thống nhất nhằm thỏa mãn nhu cầu của mọi thành viên trong xã hội**
- 4. Tạo ra phương thức tổ chức lao động và kỷ luật lao động mới, thực hiện sự phân phối sản phẩm bình đẳng;**
- 5. Nhà nước mang bản chất giai cấp công nhân, thực hiện quyền và lợi ích của nhân dân;**
- 6. Giải phóng con người khỏi sự áp bức bóc lột, thực hiện công bằng, bình đẳng, tiến bộ xã hội, tạo điều kiện cho con người phát triển tự do, toàn diện**

II. HÌNH THÁI KINH TẾ - XÃ HỘI CSCN

2. Các giai đoạn phát triển của hình thái KT-XH CSCN

Quan điểm của Mác - Ăngghen

HT KT-XH CSCN phát triển qua hai giai đoạn:

- Giai đoạn đầu là (CNXH): *VỀ mọi phương diện vẫn mang nặng tàn dư của xã hội cũ. Thực hiện nguyên tắc “Làm theo năng lực, hưởng theo lao động”*
- Giai đoạn sau: *CNCS đã phát triển trên những cơ sở của chính nó. Thực hiện nguyên tắc “Làm theo năng lực, hưởng theo nhu cầu”*

II. HÌNH THÁI KINH TẾ - XÃ HỘI CSCN

Quan điểm của Lenin

HT KT-XH CSCN trải qua ba giai đoạn:

1. Thời kỳ quá độ; 2. Chủ nghĩa xã hội; 3. Chủ nghĩa cộng sản

TKQĐ lên CNXH là

-Thời kỳ chuyển tiếp từ xã hội cũ (tư bản hay tiền tư bản) sang xã hội mới - xã hội XHCN

-Thời kỳ cải biến cách mạng sâu sắc, triệt để và toàn diện từ xã hội cũ thành xã hội mới - xã hội XHCN

-Thời kỳ tạo ra những tiền đề - những cơ sở cho sự ra đời và phát triển của CNXH

II. HÌNH THÁI KINH TẾ - XÃ HỘI CSCN

Tính tất yếu khách quan của TKQĐ lên CNXH là do đặc điểm của cuộc cách mạng XHCN và đặc trưng của sự hình thành PTSX. CSCN (mà giai đoạn đầu là CNXH) quy định.

TKQĐ lên CNXH bắt đầu khi cách mạng XHCN thắng lợi, giai cấp vô sản giành được chính quyền, bắt tay vào công cuộc xây dựng CNXH

Kết thúc khi đã xây dựng thành công CNXH, cả về lực lượng sản xuất, quan hệ sản xuất và kiến trúc thượng tầng

II. HÌNH THÁI KINH TẾ - XÃ HỘI CSCN

Những đặc trưng cơ bản của TKQĐ lên CNXH

- *Về mặt chính trị: Thiết lập, củng cố, hoàn thiện nhà nước chuyên chính vô sản*
- *Về mặt kinh tế: Có nhiều thành phần kinh tế cũ và mới đan xen, hợp tác và đấu tranh với nhau.*
- *Về mặt xã hội: Có nhiều giai cấp, tầng lớp, có lợi ích cơ bản đối lập nhau, có sự khác biệt giữa nông thôn và thành thị, giữa các vùng, các miền ...*

II. HÌNH THÁI KINH TẾ - XÃ HỘI CSCN

Như vậy

Trong TKQĐ lên CNXH có sự tồn tại đan xen và đấu tranh với nhau giữa những nhân tố của xã hội mới và những tàn tích của xã hội cũ trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội

